

Аналізуючи взагалі існуючі проблеми іпотечного кредитування в Україні, необхідно зробити наступні висновки: нестабільне становище в економіці у зв'язку з виникненням кризи в усіх галузях, у тому числі банківській та фінансовій, не тільки не поліпшало стан іпотечного кредитування, але й поглибило його проблеми. Українські комерційні банки нажалі невзможі суперечити ситуації, що склалася в країні та на цей період припинили діяльність у цьому напрямку. В умовах кризи також дуже знизилася платіжеспроможність населення, що теж являє негативну тенденцію в розвитку іпотеки. Насамперед, тільки НБУ разом з урядом у змозі дати необхідний розвиток подій що допоможуть комерційним банкам "стати на ноги" та продовжити розвиток іпотечного кредитування в Україні.

Не звертаючи увагу на збитковість для гаманців українців, іпотека залишається однією з найбільш бажаних видів банківського кредитування. Українським банкам необхідно переглянути кредитні ставки та умови іпотечного кредитування. Однак до Європи де процентні ставки в декілька разів нижча українських, нам все-таки ще далеко.

Джерела та література:

1. Цивільний Кодекс України // Вісник Верховної Ради. – 2003. – № 40-44.
2. Закон України „Про іпотеку” // Вісник Верховної Ради. – 2003. – № 38.
3. Волков С. Перспективи розвитку іпотечного кредитування в Україні / С. Волков, Г. Шемшученко // Вісник НБУ. – 2003. – № 6.
4. Евтух А. Т. Жилищная ипотечная система: мировой опыт / А. Т. Евтух // Деньги и кредит. – 2000. – № 10.
5. Любунь О. С. Іпотечне кредитування: теоретичні основи іпотеки, інструменти, моделі фінансування та рефінансування житлового будівництва : навч. посіб. / О. С. Любунь, О. І. Кіреєв, В. М. Домрачов. – 2-е вид., перероб. і доп. – К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2006.
6. Шевченко К. Індекс іпотечного кредитування як інструмент здешевлення іпотечних кредитів / К. Шевченко, В. Конопльов // Вісник НБУ. – 2008. – № 5.
7. Ягупова К. А. Розвиток іпотечного кредитування в Україні / К. А. Ягупова // Культура народів Причорномор'я. – 2008. – № 151. – С. 90-93.
8. Ягупова Е. А. Іпотечное кредитование жилья в Украине: Современное состояние и перспективы / Е. А. Ягупова // Участь України у глобалізаційних процесах : матеріали всеукр. семінару молодих учених та студ. / Кримський екон. ін-т ДВНЗ „Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана”, 14-15 квітня 2011 р. – Сімферополь, 2011. – С. 267-270.
9. Український банківський портал : [Електронний ресурс] : офіційний сайт. – Режим доступу : <http://www.banker.ua>
10. Просторбанк : [Електронний ресурс] : офіційний сайт. – Режим доступу : <http://www.prostobank.com.ua>
11. Просто банкір : [Електронний ресурс] : офіційний сайт. – Режим доступу : <http://www.prostobankir.com.ua>
12. Weekly : [Електронний ресурс] : офіційний сайт. – Режим доступу : <http://www.weekly.ua>

Ярема Я.Р., Свинорось Ю.О.

УДК 621.002.68

ПОТЕНЦІАЛ РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТА ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ

Постановка проблеми. Надмірно висока енергоємність економіки України що критично залежить від значних об'ємів споживання традиційного органічного палива: природний газ – 44%, нафта – 17%, вугілля – 22% для потреб виробництва та життєзабезпечення громадян, посилюється тим що тепер імпортуються по надто високим для нашої держави цінам. Таким чином створюється загроза для економічного потенціалу підприємств та природного потенціалу. В той же час, складна екологічна ситуація, що спричиняється такими об'ємами споживання органічної сировини, та напружений соціально-економічний і політичний клімат в країні, обумовлюють гостру необхідність здійснення поступової, системної, та планомірної державної політики з ресурсо- та енергозбереження у всіх царинах виробництва та життєдіяльності нашої держави.

Аналіз останніх досліджень. В науковій економічній та технічній літературі досить багато обговорюються та висвітлюються різноманітні питання пов'язані з теоретичними та прикладними питаннями енерго- та ресурсозбереження як складового важеля успішного розвитку економіки України. Різним аспектам цієї проблеми присвячені роботи вітчизняних і закордонних авторів, а саме: О.О. Балакіна, В.Х. Далека, В.Г. Єфімова, І. Я. Іпполітової, Н.О. Кондратенка, І.М. Сотник, О.В. Стародубцева, С.К. Рамазанова., В.П. Шевченка та ін. [1-5]. Проте, відсутність чіткого розуміння, та тлумачення в методологічних підходах до застосування теоретичних положень класичної концепції ресурсозбереження в практику повсякденної роботи підприємств та установ України для зниження їх енергоспоживання є слабким елементом що гальмує процеси широкого впровадження технологій ресурсозбереження в Україні, тому доцільно приділити цьому аспектові більш детальну увагу.

Мета дослідження. Розробка практичних рекомендацій щодо впровадження потенціалу ресурсозбереження в практику діяльності господарюючих суб'єктів в Україні.

Викладення результатів досліджень. Ресурсозбереження є прогресивним напрямом використання природно-ресурсного потенціалу, що забезпечує економію природних ресурсів та зростання виробництва продукції при тій самій кількості використаної сировини, палива, основних і допоміжних матеріалів [1, 2]. Визначальні загально-стратегічні напрями ресурсозбереження можуть бути зведені до практичних програм: комплексне використання мінерально-сировинних і паливних ресурсів; впровадження ресурсозберігаючої техніки і технології; широке використання техногенних відходів, особливо в галузях переробної промисловості вторинної сировини; відновлення та стабілізація земельного фонду: відродження родючості землі, рекультивация відпрацьованих промислових об'єктів (кар'єри, відвали, шламосховища) тощо; ефективне регулювання лісокористування, підтримання продуктивності лісів, активне лісовідновлення; збереження рекреаційних ресурсів при розміщенні нових промислових об'єктів.

Теоретично, одним з вагомих компонентів ресурсозбереження є вторинний ресурсний потенціал, який, зважаючи на особливості розвитку України, може стати локомотивом розвитку окремих її регіонів. Навіть за кризових умов господарювання останніх років, щорічно утворюється близько 650-750млн.т відходів з номенклатурою більше ніж 55 найменувань, в структурі яких переважає виробнича, паливно-енергетична, металургійна, хімічна промисловість [1]. У перспективі передбачається формування ефективного механізму вторинного ресурсоспоживання і залучення у цю сферу іноземних інвестицій [3]. Зокрема, значного розвитку набуде вторинна металургія. Особлива увага приділяється розширенню напрямів використання макулатури, полімерної вторинної сировини, деревини, створюватимуться потужності по переробці картонної, скляної, металевої та пластикової тари і упаковки[1,3]. Однак на практиці застосування напрацьованих теоретичних розробок унеможливується відсутністю відповідного обладнання та досвіду його практичної експлуатації, що суттєво зменшує вірогідність використання цих розробок [4].

Практично важливим пріоритетом в сфері ресурсозбереження є підвищення ефективності енергозбереження у зв'язку з тим, що Україна належить до енергодефіцитних країн і за рахунок власних джерел задовольняє свої потреби в паливно-енергетичних ресурсах менш ніж на 30% [3,4]. Відповідно до Комплексної державної програми з енергозбереження на період до 2015 року передбачається: запровадити заходи, спрямовані на скорочення енерговитрат у виробництві енергомісткої продукції й здійснення комплексного фінансово-економічного та енергетичного аудиту найбільш енергоємних виробництв і закриття на цій підставі збиткових підприємств провести реконструкцію та технічне переозброєння ТЕЦ промислових підприємств; впровадити економічний механізм заінтересованості в економії паливно-енергетичних ресурсів, нових енергозберігаючих мало витратних технологій; запровадити на енергоємних підприємствах автоматизовану систему обліку та управління витрат енергоносіїв; залучити до паливно-енергетичного балансу країни відновлювальні та нетрадиційні джерела енергії.

Таким чином, впровадження новітніх ресурсозберігаючих технологій є магістральним напрямком розвитку України в найближчому десятилітті.

Розглянемо **практичний аспект** застосування та впровадження ресурсозберігаючих технологій. Доцільно зауважити на алгоритм дій щодо впровадження подібних заходів. Він має складатися з етапів: усвідомлення керівництвом підприємства необхідності впровадження ресурсозберігаючих технологій; проведення ресурсного аудиту на зазначеному підприємстві; комплексний аналіз результатів аудиту; прийняття рішень стосовно об'єктів модернізації; реалізація прийнятих рішень; контроль за результативністю функціонування впроваджених ресурсозберігаючих заходів.

Ознакою впровадження ресурсозберігаючої технології на виробництві, що підлягає незаперечному контролю, та очікується у результаті впровадження, є спроможність до економії ресурсів, що споживаються, та в наслідок цього зниження навантаження на довкілля. Наприклад, використання новітніх зв'язуючих речовин на основі продуктів переробки рослинної сировини (технічних лігносульфонатів) дозволяє вилучити з технологічного циклу виробництва литва речовини що є джерелами забруднення високотоксичними викидами, а саме – бензпереном (перший клас небезпеки, канцерогени), акролеїном, формальдегідом, та фенолом (другий клас небезпеки, токсини) [5].

Окремо доцільно розглянути підходи щодо вирішення проблем, які виявлені у результаті проведення ресурсного аудиту підприємства та стосуються екологічних аспектів його функціонування що є досить важливою складовою. Зміст полягає у шляхах їх вирішення. Ідеологія існуючих підходів до такого класу питань, як правило носить направленість проектування системи нейтралізації та знешкодження викидів, але це не завжди є ефективним та доцільним. Досить часто незначні зміни існуючого технологічного процесу роблять не потрібною взагалі таку систему. Аналіз переваг та недоліків таких практичних підходів наведено у табл. 1.

Таблиця 1. Практичні підходи вирішення екологічних проблем на етапах переведення технології в режими енергоощадності.

<i>Класичний підхід</i>	<i>Інноваційний підхід</i>
Створення системи уловлювання та нейтралізації шкідливих викидів при переході для ресурсоощадних режимів роботи	Унеможливлення викидів за рахунок зміння принципів роботи устаткування або використання новітніх більш дешевших, безпечніших та екологічно чистіших матеріалів. Переналадження технології на їх використання
Преваги	
Суттєве зменшення шкідливих викидів на підприємстві. Відсутність необхідності втручання в технологічний процес з метою його переналадки .	Унеможливлення шкідливих викидів за рахунок усунення джерел їх утворення. Відсутність витрат на утримання та обслуговування систем

<i>Класичний підхід</i>	<i>Інноваційний підхід</i>
	знешкодження викидів. Перехід на ресурсощадні режими роботи.
	Недоліки
Необхідність постійних розходів на утримання системи нейтралізації шкідливих викидів. Відсутність гарантій ефективної роботи системи знешкодження викидів. Накопичення нейтралізованих викидів, потреба в їх подальшій утилізації.	Необхідність переналагодження працюючого технологічного процесу. Ризики нестабільної роботи в процесі переналагодження. Труднощі з забезпеченням планових показників випуску продукції у період здійснення нововведень у технологічний процес.

Таким чином, при послідовному та цілеспрямованому проведенні державної політики в площині ресурсозбереження, з урахуванням усіх теоретичних складових та практичного досвіду впровадження таких інновацій можливо очікувати не тільки зменшення використання енергоносіїв та матеріалів, але й поліпшення загальної екологічної ситуації в країні.

Висновок. В цілому комплексний розвиток усіх напрямів ресурсозбереження дасть змогу сформувати нову ідеологію господарювання, що базується на економному використанні наявної ресурсної бази, оптимальному співвідношенні первинних і вторинних ресурсів та маловідходному виробничому циклі.

Джерела та література:

1. Формування екологічної безпеки підприємств регіону : монографія / О. В. Родіонов, М. Д. Аптекарь, Ю. О. Свиноров. – Луганськ : Ноулідж, 2011. – 232 с.
2. Ресурсозбереження та економічний розвиток України. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2006. – 551 с.
3. Колесник В. В. Концепция комплексной утилизации и обезвреживания массовых промышленных отходов / В. В. Колесник, В. Н. Орлик // Экологические технологии и ресурсосбережение. – 2007. – № 5. – С. 45-53.
4. Мельник А. Г. Эколого-экономические основы ресурсосбережения : монография / А. Г. Мельник. – Сумы : НТД «Университетская книга», 2006. – 229 с.
5. Свиноров Ю. А. Применение прогрессивных методов обработки литейных связующих как инструментария для снижения ресурсоёмкости технологических процессов и решения производственно-экономических проблем региональных предприятий / Ю. А. Свиноров // Вестник Восточноукр. нац. ун-та им. В. Даля. – Луганськ : ВНУ им. В. Даля, 2009. – № 2 (132). – С. 362-371.